

ולאשתמודעא מאן איהו [כמ"ש בזהר ח"א (דף ע"ח ע"א)] שהקב"ה אמר לאברהם אבינו ע"ה, לך לך למנדע לך, ואתקנא גרמי, ופי' באור החמה שם (בשם הרא"ג ז"ל): כלומר, לידע שורש נשמתך מאיזו מקום נחצבת, ובזה תתקן גרמך, שאם לא ידע זה אינו יכול ליתקן, עכ"ל, ואיך אתברי ומאן אתי, ולאן יהך, ותקונא דגופא האיך אתתן, והאיך איהו זמין למיעל בדינא קמי מלכא. וחד למנדע ולאסתכלא ברזין דנשמתין, מאי היא האי נפש דבי' ומאן אתיאי, ועל מה אתינא בהאי גופא טפה סרוחה דהיום כאן ומחר בקבר. וחד לאסתכלא בהאי ולמנדע עלמא דאיהו בי', ועל מה אתתקן, ולבתר ברזין עילאין דעלמא דלעילא לאשתמודעא למארי', וכל דא יסתכל מגו רזין דאורייתא.

תא חזי, כל מאן דאזיל להווא עלמא בלא ידיעה, אפילו אית בי' עובדין טבין סגיאיין, מפקין בי' מכל תרעי דהווא עלמא. אם לא תדעי לך היפה בנשים, אם אנת אתיא בלא ידיעה ולא אסתכלת בחכמתא עד דלא תיעול הכא ולא ידעת ברזין דעלמא עילאה, צאי לך, לית אנת כדאי למיעל הכא בלא ידיעה, צאי לך בעקבי הצאן, והוי ידעת גו אינון עקבי הצאן, אלין אינון דבני נשא דשין לן בעקב וידעין רזין עילאין דמאריהון, ובהו תנדע לאסתכלא ולמנדע כו'.

(זהר חדש שה"ש בד"ה שלמה אהיה כעוטיה)

ג. בהקדמת התיקונים (י"ד ע"ב): הלכה איהי קבלה. הטעם למה הקבלה נק' הלכה, על כי היא לבדה הולכת עם האדם לבית עולמו. וזה רמוז במש"כ אל תקרא הליכות אלא הלכות, ולמה לא נכתב הלכות עולם לו, ללמדך דדוקא הקבלה הנקראת הלכות הם הולכים עם האדם לבית עולמו, ובכל מקום שהולך ביתו עמו לצוותא ולכבוד ולתפארת, כי

המלאך הנברא מלימוד הקבלה לעולם אינו נפרד מהאדם
נוסף על מתן שכרו, אבל לימוד הפשוט שכרו אתו ופעולתו
לפניו.

(כסא מלך להקדמת התיקוני דף י"ד ע"ב)

ה) על ידי לימוד תורת הח"ן בחיות דקדושה נברא אור שיכולים לראות שרפי מעלה

איתא מרבינו הבעש"ט זצוק"ל שהראה לרבי ר' בער
ענין בקבלה, ואמר הרבי ר' בער הפשט וכיון האמת, ואמר לו
הבעש"ט זצוק"ל, אם כי הפשט הוא אמת, אכן אין שום
חיות בהדברים, **וכשאמר לו הפשט בחיות קדושה נתמלא**
החדר מלאכים, שמצד שהי' בחיות פי ה' נעשה מכל דיבור
מלאך.

(פרי צדיק פ' ויגש דף ק"ה טור ב')

ועיין ס' דברי ישראל (מודזיץ) כללי אורייתא (דף י"ב טור ד'), וז"ל:
מפורסם המעשה מן הבעש"ט הק' עם הרבי ר' בער, מהמאמר מספר עץ חיים,
שהי' בו כמה שמות מלאכים, ומיד שאמר הבעש"ט זצוק"ל המאמר, נתמלא
כל הבית אורה, וראו בחוש ממש. את המלאכים הנזכרים).

ו) עמקות בסוד מאפשר פקידת עקרות וריפוי חולים

על ידי עיון עמוק בסודות התורה יכולים לפקוד עקרות
ולרפאות חולאת חזק.

(ספר המדות אות סוד, מבעל ליקוטי מהר"ן זלה"ה)

ז) האר"י ז"ל זכה להשגותיו על ידי יגיעתו הגדולה בזוה"ק

א. בענין השגתו אמר לי [האריז"ל], **כי בתחלת ימי**
השגתו הי' טורח לפעמים שבוע אחד על מאמר אחד מן
הזהר כדי להבין אותו ולא היו אומרים לו פירוש, דא"כ

נמצא שלא היתה התורה ההיא שלו, וצריך שהוא יחדש בשכלו מעצמו בתורה מה שקבלה נפשו בחלקה בהר סיני כנודע, ולכן כאשר הי' טורח אז היו אומרים לו: בענין פלוני ובמאמר פלוני עיינת ועמדת על האמת אבל עדיין צריך קצת עומק יותר, ולפעמים היו אומרים לו: טעית בענין פלוני בכולו או במקצתו, והי' חוזר ומעיין עד שהי' עומד על האמת.

(הרח"ו בשער רה"ק דף ד' ע"ב)

ב. אמר לי מורי ז"ל כששאלתי לו איך זכה לכל החכמה הזאת, והשיב לי, שטרח במאוד מאוד בחכמה הזאת, ואמרתי לו כי גם הרמ"ק ז"ל וגם אני חיים טרחתי במאוד מאוד בחכמה הזאת. ואמר לי, שהאמת הוא שטרחנו מאוד מאוד יותר משאר אנשי דורנו, אבל לא עשינו כמוהו, כי **כמה לילות הי' נשאר בלתי שינה על מאמר אחד של ספר הזהר**, ולפעמים ששה לילות של ימי החול שבשבוע הי' מתבודד ויושב על עיון מאמר אחד בזהר בלבד, ולא הי' ישן כל הלילות ההם רוב פעמים.

(שם דף י"א ע"ב)

ג. וכן אמר מורי ז"ל להר"א הלוי **עצה טובה לענין השגה, שילמוד בזהר דרך בקיאות בלב בלי שיעמיק בעיון מ' או נ' עלים בכל יום**, ושיקרא בספר הזהר פעמים רבים.

(שם)

ח) ה"מגיד" הבטיח להבית יוסף שכשילמד תורת הסוד יפתחו לו שערי אורה

א. (אמר המגיד למרן הבית יוסף): **אם תקבע עתים בחכמת הקבלה, אפתח לך בה דתדביק רזין סתימין דלא ידע יתהון בר נש.**

(מגיד מישרים פ' בא)

ב. הזהירני מאד לכתוב הנאמר לי וללמוד וללמד פעמים
ושלש בשבוע בחכמת הקבלה, ושיפתחו לי בה פתחים
גדולים. עוד הזהירני פעמים אחרים ללמוד בחכמת הקבלה
לפחות חצי שעה בשבוע ב' שעות או יותר, ויפתחו לי בה
פתחים גדולים.

(שם פ' עקב)

ט) מי שאינו מאמין ולומד תורת הח"ן הוא בבחינת "מפריד אלוף לא יראה מאורות"

א. הרמ"ז פ' קדושים (דף ע"ב) כתב: אפילו השיג ג'
מעלות, פשט רמז דרוש, ולא רצה לדעת חכמת הסוד, אז
ימנע אור התורה, דהיינו י' משם הוי"ה, ויהי הוי"ה על הוי"ה.
פ"י הדברים, שאנחנו מחוייבים לעשות בחי' פ'ר'ד'ס', דהיינו
פשט רמז דרוש סוד, נגד ד' אותיות שם הוי"ה ב"ה, וא"כ
אפילו השיג כל הג', פשט, רמז, דרוש, נגד ג' אותיות הוי"ה,
ולא השיג נגד סוד, דהיינו י', הוא בסוד הוי"ה על הוי"ה.

על זה נראה פ'י הפסוק בתהלים אל תהיו כסוס כפרד
אין הבין במתג וכו', כפר"ד דהיינו בג' אותיות פ'ר'ד' בלא
סוד, אין הבי"ן עם האותיות הוא ע"א גי' סו"ד עם הכולל,
וא"כ אין הבין בלא סוד, הוא כפר"ד, ממש נפרד. ועיין
בתיקונים ח' (דפוס קושטאנטינא דקמ"ט ע"א), וז"ל: ד'
נכנסו לפרדס חד הציץ כו', הני תלת נכשלו הוא סוד פר"ד,
הג' עלו בפיר'ד, ורבי עקיבא עאל בשלום ונפק בשלום, ע"ש
באורך, עכ"ל.

תפארת ישראל, מהרה"ק מסאטאנאב זצוק"ל, פ' קדושים

ב. אל תהיו כסוס כפרד, ותדעו כי כל התורה שמותיו של הקב"ה, ונדרשת פיר'דיס, ומי שאינו מאמין בסוד נשאר פ'ר'ד'.

(יוסף תהלות להחיד"א, תהלים לב, ט)

ט*) מי שהוא שלם גם בסתרי תורה נקרא משכיל

ג. מי שיש בידו מקרא מאות ה' אחרונה שבשם נשלח לו מלאך לשמרו, ואם יש בידו משנה ותלמוד עם המקרא נזקקין לו ב' אותיות אחרונות ו"ה משם הוי"ה לשלוח לו ב' מלאכים לשמרו, ואם יש בידו מקרא, משנה, תלמוד, אגדה, וסתרי תורה וספר יצירה, ואינו שלם בחכמת הקבלה, נקרא חכם ונבון, ואינו נקרא משכיל. וכל השם המיוחד רובו ככולו זקוק לשומרו, ומי שהוא שלם בכל הדברים הנזהרים, כל אותיות הוי"ה זקוקים לשמרו לעולם (מז"ל חסד לאברהם, עין הקורא נהר י"ג)

ועם הקדמה זו פירש רב אשכנזי כונת הכתוב ויהי דוד לכל דרכיו משכיל וה' עמו, שמי שהוא שלם במקרא במשנה באגדה וסתרי תורה וספר יצירה בעומק נקרא משכיל, וכל אותיות השם המיוחד כביכול זקוקין לשמרו.

(מדבר קדמות להחיד"א, מערכת ת' אות י"ד)

י) כמה גדול השכר בלימוד תורת הסוד וההפסד בהעדר לימודה

א) עצם לימוד הזוהר בונה עולמות.

ב) שעה אחת בלימוד הנסתר פועלת יותר מחדש ימים בנגלה דתורה.

ג) בהבנת מאמר אחד בזוהר מתקנים במרום בשעה אחת יותר מלימוד פשטות התורה בשנה תמימה.

א. וויי לעלמא דאינון אטימין לבא וסתימין עינין דלא מסתכלין ברזי דאורייתא.

(זהר ח"א דף כ"ח ע"א)

ב. אינון דעבדין לאורייתא יבשה ולא בעאן לאשתדלא בחכמה דקבלה דגרמין דאסתלק נביעו דחכמה דאיהו י' ואשתארו יבשה, ווי לון דגרמין עניותא וחרבא וביזה והרג ואבדן בעלמא.

(תקו"ז תיקון ל' דף ע"ג ע"ב)

ג. זה המאמר הביאו מוהרח"ו ז"ל בהקדמתו לספר עץ חיים, להודיע כמה גדול החיוב המוטל על הלומדים החרדים לדבר ה' ללמוד קבלה, ועונשם כמה גדול אם אינם לומדים, כי יעשה בשעה אחת בלימוד הקבלה מה שלא יעשה בלימוד חודש ימים בפשטי התורה.

(כסא מלך לתיקו"ז שם)

ד. מאן דגרים דאסתלק קבלה וחכמתא מאורייתא דבע"פ ומאורייתא דבכתב, וגרים דלא ישתדלון בהון, ואמרין דלא אית אלא פשט באורייתא ובתלמוד כו', ווי ל'י, טב ל'י דלא אתברי בעלמא ולא יוליף ההיא אורייתא דבכתב ואורייתא דבע"פ, דאתחשיב ל'י כאילו אחזור עלמא לתוהו ובוהו, וגרים עניותא בעלמא ואורך גלותא.

(תקו"ז תיקון מ"ג דף פ"ב ע"א)

ה. אם הי' עם הארץ יותר טוב לו, כי אינו פוגם אם אינו לומד קבלה, כי אין לטייל בפרדס קודם שימלא כריסו בבשר ויין, אבל מאן דאולף תושב"כ ותושבע"פ, עונשו כל כך גדול אם לא ילמוד קבלה, ואדרבה פוגם בלימודו, וטב ל' דלא יולף ל', כי אחזר עלמא לתוהו ובוהו, לשבירת הכלים שמגברי הקל"י כשהנהר והגן יבשה, דמנע הטיפה רזי תורה מהם כו'. **ומי שיכול לקנות לו רב שילמדהו קבלה או חבר או מתוך הספרים ומת"רשל, גורם אורך גלותא כו', כי לימוד הזהר בגירסא בעלמא בונה עולמות, וכ"ש אם יזכה ללמוד ולהבין פי' מאמר אחד יעשה בו תיקון למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלימוד הפשט שנה תמימה כו'. ואין צורך להאריך בראיות לזה המפורשים מפי גבורות הקדוש עליון האריז"ל.**

גם מאמר זה מורה באצבע כל דברי רב זל"ה למדקדק בו, כי קים לן תורה מגינה ומצלה אפילו בעידנא דלא עסיק בה, ואיך אמר טב ל' דלא יולף כלל, אלא ודאי **לימודו כל השנה אינו כלום אם אין מעטרו ביום אחד בלימוד הקבלה,** כי שקול הוא כנגד כולם. וז"ש וגרים דלא ישתדלון בהון, דוק מינה הא אם ישתדלון בהון כל אחד כפי יכולתו אפילו יום לשנה, תורתו כולה עושה פירות למעלה, וכ"ש **אם קובע עת לה' שעה אחד בכל לילה אז מובטח לו שהוא בן עוה"ב** מבני היכלא דמלכא ויהי' מרואי פני המלך היושבים ראשונה במלכותא דרקייעא. ודי בהערה זו למי שחננו ה' בינה והשכל. (כסא מלך לתיקו"ז תיקון מ"ג אות ס')

יא) מי שלא נמשך אחר תורת הסוד, בהכרח שאינו מרגיש דבר הקדוש באמת

מה שאנו רואים שיש בני אדם שאין דעתם נמשכת אחר ספרים קדושים ונוראים מאד כגון ספרי הזוהר וספרי האריז"ל וכיוצא, אעפ"י שיש בהם חידושים נוראים מאד מאד המאירים עינים ומתוקים כדבש, והם נמשכים דייקא אחר ענינים אחרים כגון חקירות, דע כי זהו מחמת מזגם, כי מזגם בטבעם הוא מזג רע מן התולדה שנולדו במזג רע שאינם יכולים לסבול את הדבר הקדוש באמת, ובאמת בודאי יש לו בחירה ויש לו כח לשבר את מזגו הרע, אבל מאחר שנולד במזג רע כזה, הוא צריך לסבול מרירות גדול לשבר את מזגו וטבעו הרע. ואשר לאדם שנולד בקדושה. (ספר שיחות הר"ן ז"ל סי' מ')

יב) שלימות התורה רק על ידי תורת הח"ן

בכל רזין סתימין כו' איהו בר נש שלים בעל תורה ודאי מארי דביתא (סבא דמשפטים דף צ"ט ע"ב). הא למדת שכל מי שאינו לומד קבלה אינו בעל תורה שלים. (מקדש מלך לזחר פ' משפטים שם)

יג) בכל יום גילוי חדש ללימוד הזוהר

שמעתי מאא"י זללה"ה שספר הזוהר יש לו בכל יום פירוש אחר.

(דגל מחנה אפרים, פ' בא, ע' פ"ד טור ב')

יד) הנשמה מושבעת ללמוד רזי התורה

בשעתא דזמינין לנחתא [הנשמה] להאי עלמא, קרי קוב"ה לחד ממנא די מני קוב"ה ברשותי כל נשמתין דמינין

לנחתא להאי עלמא, ואמר לי, זיל אייתי לי רוח פלוני, בההיא שעתא אתיא ההיא נשמתא מתלבשא בדיוקנא דהאי עלמא וההוא ממנא אחזי לה קמי מלכא קדישא, וקוב"ה אמר לה ואומי לה דכד תיחות להאי עלמא דתשתדל באורייתא למנדע לי, ולמנדע רזין דמהימנותא [הם הקדמות הסודות לפרש בהם סתרי תורה, שהיא חלק התורה המרוצית למעלה יותר מן הכל, אור החמה שם, בשם הרמ"ק זלה"ה], דכל מאן דהוי בהאי עלמא ולא אשתדל למנדע לי, טב לי דלא יתברי. בג"כ אתחזי קמי מלכא קדישא למנדע בהאי עלמא, ולאשתדלא בי בקוב"ה ברזא דמהימנותא, הה"ד אתה הראת לדעת, אתחזיאת על ידא דההוא ממנא קמי קוב"ה, לדעת, למנדע ולאסתכלא בהאי עלמא ברזא דמהימנותא ברזא דאורייתא.

(זהר ח"ב דף קס"א ע"ב)

טו) גודל מעלת לימוד הזוהר והתיקונים

א. סגולה להנצל מגאולה, להרבות בלימוד זזה"ק, בדוק ומנוסה.

(ס"י)

ב. לאהובי בני ידיד נפשי, נפשי קשורה בנפשו וכו', וכעת באתי במכתב ששכחתי לדבר עמך קודם נסיעתי שתתחיל לומר תיקוני הזוהר הקדוש וכו'.

(ספר בית אהרן דף קמ"ט, מכתבים קודש, מהרה"ק אדמו"ר ר' אהרן זצ"ל)

ג. אחר התפילה בכל יום וכו' יאמר מאמר מזוה"ק או מתיקונים.

(סדר היום ואזהרות שכתב הרה"ק הרב ר' אהרן מקארלין, ספר בית אהרן)

ד. אמר מהר"מ מקאברין זצוקלה"ה: **אמירת זוה"ק בכל יום אף כי לא ידע מה הוא אומר עכ"ז אמירת זוה"ק מזכך הנשמה.**

(אור לשרים)

ה. **יזהר לעסוק בתורה סמוך לשכיבה** איזה שיעור גירסא במשניות או **בספר זהר הק'** אשר קדושת התורה אשר למד בשכלו תנצור אותו.

(צפורן שמיר סימן ח')

ו. זכאן חולקיהן דישראל דקודשא בריך הוא אתרעי בהון ויהב להון אורייתא דקשוט אילנא דחיי דבי' אחיד בר נש חיין להאי עלמא וחיין לעלמא דאתי, **דכל מאן דאשתדל באורייתא ואחיד בי' אית לי' חיין, וכל מאין דשביק מילין דאורייתא ואתפרש מאורייתא כאילו מתפרש מחיין,** בגין דהוא חיין וכל מילי חיין, הה"ד כי חיים הם למוצאיהם, עד כאן לשון הזהר הקדוש.

ומפרש הרמ"ז: כל מאן דשביק וכו', הוא חידוש אחר, והוא, שהרי אין הכל זוכים לכתרה של תורה וכו', ומה יעשו מי שלא נגזר עליהם להיות חכמים, לזה אמר שיש להם בי' תיקונים, אחד לגרוס בעלמא, כי **גדול כח התורה גם בפטפוט לחוד** ואפילו בלגלוג ויש לו זכות וכו', וכנגד זה אמר, כי מי שאינו עושה כן אלא שביק מילי דאורייתא, מילי דייקא וכו', כאילו מתפרש מתמן, פירוש אע"פ שיעשה מעשים טובים וכו' וכל מילי חיין, המלות לבד בקריאה וגירסא בעלמא, למה זה דומה לחולה ששותה משקה רפואה מועיל בסגולתו אף כי לא ידע בחכמת הרפואה.

(רמ"ז דף קמח: לפירוש הזהר)

ז. וכל מאן דאשתדל וכו', אפי' בקריאה לבד ובגמגום הרי הוא כהוגה ומפרש את השם שיש כח בו לעשות ניסים אפילו בלא ידיעה, וכמ"ש בגמרא שיש כח בפסוקים להגן. וכל זה יהי' נשמר מכל רע מיצר הרע וממקרים רעים ובעולם הזה החומרים וגם בעולם הבא הרוחני כי גם שהוא לא ידע סוד הרוחניות הלא יתעורר להסך עליו.

(רמ"ז דף קעח:)

ח. וכתב הרב ז"ל, בחול אומרים הריעו לה' כל הארץ ר"ת הלכה ובשבת אומרים השתחוו לה' בהדרת קודש ר"ת קבלה, כי הקבלה תשתבח ביום השבת, כי קידוש היא בסוד אצילות דלית תמן קליפין כלל, ולימוד מאמרי הזהר וקריאתו זו היא הילולו אף כי גירסא בעלמא.

(רמ"ז קע"ג ע"א)

ט. הטעם שכתבו ז"ל כי לימוד הזוה"ק נורא ונשגב מאד הגם דלא ידע מאי קאמר, משום דבכל התו' יש פרד"ס, ובכל לימוד אינו ניכר הסוד כלל, ואדרבה הקורא ושונה דעתו על הפשט לבד באין מבין אם יש סוד בתורה כלל, משא"כ ס' הזוה"ק דהסודות הם בגלוי והלומד יודע כי ידבר נפלאות ורזי תורה והוא לא ידע, ולזה מועיל מאד לתקן הנפש.

(נפש חיים מערכת הז' אות ד', משה"ג להחיד"א)

טז) עיקר לימוד הקבלה - הזוהר והתיקונים

א. אינו דומה חיות ותענוג לימוד הנגלה כלימוד הזוהר והתיקונים. ואמר על עצמו שהוא אין לו חיות ותענוג אפילו בלימוד הגמרא כמו מן הזהר ותיקונים.

(מדרש פנחס, מהרה"ק ר"פ מקוריץ, עב, אות ג')

ב. פעם אחת הזהיר לומר הרבה תהלים וללמוד זוהר הרבה.

(שם, יז, אות ב)

ג. עוד אמר, **שביקש מרבו שינצל מן הגיאאות** והפציר לו מאוד על זה, וא"ל שילמוד זהר, וא"ל אני לומד זהר, השיב לו רבו: **שילמוד הרבה זהר**.

(הני"ל, לו, אות עג)

ד. בענין ללמוד קבלה וכתבי האר"י ז"ל, ידעתי כי אתה בעצמך לא תרצה למוד בלעדי איזהו גדול ממך ולא תמצא זה, רק תלמוד ספר שערי אורה וגינת אגוז [להר"י גיקטליא], **ועיקר ספר הזהר והתיקונים**.

(יושר דברי אמת סימן לט)

ה. ובאיזה דרך ישכון האור לבוא להשגה זאת, לזה תיקנו לנו חז"ל שיקרא אדם ק"ש שחרית וערבית שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד על כוונה זו שימליך להקב"ה למעלה ומטה וד' רוחות העולם. וכשיאמר פסוק זה בבוקר בכוונה זו ובהשתוקקות גדול עד כלות הנפש אליו וכו'. אך מי שעדיין לא תיקן המידות כראוי ולא שבר תאוות הגשמיות לא יכול לקרוא פסוק זה ולומר אחד על כוונה זו וכו', **ועצה היעוצה לזה שיכול לומר אחד** שלא יבלבל אותו המחשבות זרות, **הוא שילמוד הרבה קודם התפילה משניות גמרא וזהר הקדוש** על כוונה זו שעל ידי לימוד יכול לומר שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד כדת, ונכון.

(מאור ושמש בראשית, ד"ה ויאמר אלקים יהי רקיע, ב, א)

יז) הזוהר והתיקונים - נשמת התורה עוגן הצלה נגד כל רע

א. והמשכילים יבינו אינון מארי קבלה דאתמר **בהון והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע, אילין אינון דקא משתדלין בזהר דא דאתקרי ספר הזהר** דאיהו כתיבת נח דמתכנשין בה שנים מעיר ושבע ממלכותא דבהון יתקיים כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו ודא אורה דספרא דא.

(זהר בהעלותך קנ"ג)

ב. עיין שם (זהר פ' בהעלותך) גודל החיוב **לעסוק בספר הזהר ובתיקונים**, והם נשמת התורה, **ובזה יזכה בנשמתא לנשמתא דברים עתיקים וכו'.**

(הדרת מלך לזהר פ' בהעלות שם, דף רמ"ז ע"א)

ג. **גילוי חכמה זאת עתה בדורות גרועות הוא כדי שיהי לנו מגן עתה לאחוז בלבב שלם באבינו שבשמים**, כי באותן הדורות הקודמים היו אנשי מעשה וחסידיים, והמעשים טובים היו מצילין אותן מפני המקטריגים, עתה רחוקים אנו משרש העליון כמו השמרים בתוך החביות, **מי יגן עלינו אם לא קריאתינו בחכמה הזאת הנפלאה והעמוקה**. ובפרט על דרך שכתב הרב ז"ל שהנסתרות נעשו עתה כמו נגלות, כי בדור הזה מושל הזנות ומלשינות ולשה"ר ושנאה שבלב, ונתפשטו הקלי' באופן שמתבייש האדם לנהוג דברי חסידות, והשם יגן עלינו וימחול לעווננו, אכ"ר.

(מוהר"ר יעקב צמח, בסוף הקדמתו לע"ח)

ד. ומורי זלה"ה הי' אומר, מי שהוא חריף ובקי בעיון מאוד במהירות, טוב שיעיין שעה אחת או ב' בעיון ולא יותר וכו', **אבל מי שאינו מהיר כ"כ והוא קשה העיון**, יותר טוב לו שיעיין בפנימיות הדבר שהוא בפרי ממה שיעיין בקליפות,

והוא שיעיין ויעסוק במדרשים ובאגדות ובפרט בזוהר ובספרי קבלה.

(פרי עץ חיים הנהגת הלימוד)

ה. מי שהוא בעל עסק גדול, יהי' רוב לימודו בזה"ק, עת קבוע בכל יום ללמוד ספרי מוסר, ובפרט בספר הזוהר במאמר קן צפור אומר אדמו"ר הזקן:

ולמוד בכל יום זוהר מעט, ובשבת כל היום זוהר.

(מאה שערים ע' 40)

* * *

**יח) העוסק בחכמת הקבלה נקרא בן להקב"ה;
בלימוד הפשט נקרא עבד**

א. ישראל אקרון **עבדים**, דכתיב עבדי הם, ואקרון **בנים**, דכתיב בנים אתם לה' אלקיכם. בזמנא דידע ל"י בר נש לקוב"ה בארח כלל, כדין איקרי עבד, דעביד פקודא דמארי', ולית ל"י רשו לחפשא בגניזוי וברזין דבית'.

בזמן דידע ל"י בר נש בארח פרט, כדין אקרי בן רחימא דילי', כבן דחפיש בגניזוי בכל רזין דבית' [כבן הזה שמחפש באוצרות בכל סודות ביתו, ד"א]. ואע"ג דאקרי בן, לא יפוק גרמי' מכלל דעבד למפלח בכל פולחנין דאינון יקרא דאבוי. והכי אצטריך לכל בר נש למיהוי לגבי אבוי בן לחפשא בגניזוי ולמנדע רזין דבית' ולאשתדלא אבתרייהו כו'.

זכאה חולקי' דהאי בן דזכי לאשתדלא למנדע בגנוי דאבוי ובכל רזין דבית' כברא יחידאי דאשליטי' אבוי בכל גנוזי, ודא איהו יקרא דשליט על כולא, **מאן דישתדל באורייתא למנדע ל"י לקוב"ה ובאינון גניזין דילי' אקרי בן**

לקוב"ה, כל חילי שמיא לית מאן דימחי בידי בכל שעתא דאצטריך למיעל לגבי אבוי. זכאה חולקי בעלמין כולהו כו', דא איהו בר נש דקוב"ה אכריז עלוי בכל אינון חיילין ומשריין דכל עלמין ובכל אינון רקיעין: אזדרהו בפלניא מהימנא דבי מלכא דכל גנזי דמארי בידי, **זכאה איהו בהאי עלמא וזכאה איהו בעלמא דאתי**, מההוא יומא ולהלאה אשתמודע האי בר נש ואתרשים בעלמין כולהו, בשעתא דאצטריך כל חיילין ומשריין, כולהו אזדהרין למיהוי גבי, וקוב"ה לא בעי אלא איהו בלחודוי, וקלא אתער יאות הוא ליחיד למיהוי לגבי דיחיד ולא תעסקא יחיד ביחיד.

(זוהר ח"ג, ר"מ, דף קי"א-קי"ב)

ב. בניס מארי קבלה.

(תיקוניז בהקדמה דף א' ע"א)

ג. מסטרא אורייתא דבריאה אתמר בישראל כי לי בני ישראל עבדים, **ומסטרא דאצילות בניס אתם לה' אלקיכם**.

(שם דף ה')

ד. מי שלא למד התורה עפ"י סוד אעפ"י שהשלים עבודתו בתכלית השלימות, הוא רק בבחי' עבד, בבחי' כי לי בני ישראל עבדיים, עבדי הם, שנשמתם מעולם הבריאה ששם הכסא והחיות ואופנים שהם נקראים עבד ואמה, אבל **מי שלומד ועובד השי"ת בפנימיות החכמה בנסתרות התורה ועושה יחודים הוא בבחי' בן וכבן משמש לאביו ולאמו עבודה שלימה**, כי נשמתו מעולם האצילות, ועליו נאמר הבן יקיר לי אפרים וגו'.

(הקדמת מהר"ש לפרע"ח)

יט) הזהר מסוגל לזכך הנשמה

א. מקובל בידינו שגם מי שלא ידע כלום, לשון הזהר מסוגל לזכך הנשמה.

(מהרצ"א בהגהותיו לספר סור מרע, דפוס מונקטש אות ט')

ב. ע"כ בני ואחיי תרגילו עצמכם ללמוד בדברי הזהר והתיקונים בשקידה, ומי שלא ראה אור הזהר מתוקים מדבש, לא ראה מאורות מימיו ולא טעם טעם התורה, ועוד שהוא מטהר הנפש ומזככה, אפילו אמירה בעלמא מן השפתיים סגולה ותיקון הנפש מאד, ובפרט ספר התיקונים שהם תיקוני הנפש ממש מכל פגם וסיג וחולאת.

(הקדמת ספר עצי עדן מקאמארנא ז"ל)

ג. לימוד ספר הזהר נשגב מאד לטהר ולקדש הנפש, ואפילו אי לא ידע מאי קאמר ושוגה בו שגיאות הרבה הוא חשוב לפני הקב"ה. ונהי שבלימוד המשניות וכ"ד יש דעות שצריך להבין לפחות מהו הענין שלומד, אבל בלימוד תהלים וזוה"ק אפילו באין מבין כלל, חשוב ומקובל ומרוצה לפני ה' וכו'.

(פלא יועץ אות ז', זוהר)

כ) על ידי לימוד הזהר זוכים לכל מדות טובות שבעולם

בעת עיקבא דמשיחא התגברות הרע והעזות והמדות רעות בהנהגות ראשי ערב רב, נתגלה האור הגנוז מן השמים ספר הזהר והתיקונים ואחריהם וכו', ובזה הלימוד מבער הקוצים והרע שבנפש ויזכה לדבק עצמו לאור עליון, ויזכה לכל מדות טובות שבעולם, ולזה נתגלה האור הזה.

ועיקר לימוד בפנימיות התורה יהי שתשיג הארה וחיות אלוקית בנפשך בעת לימודך ובכל היום, ולא שתהיי מקובל

אור פרק א הזוהר כא

או חוקר וכו'. ולפעמים האדם הוא בקטנות השכל, לא יפטור את עצמו מכלום כי זה מינות וכו' ואז עקימת שפתיו הוה מעשה ומלכא שכיב על אבנים ואותיות כמו שהן.
(היכל הברכה דברס דף ר"ח ע"ב)

כא) אמירת זוהר בכל יום מסוגל לפרנסה

עוד אמר לאדם אחד שיאמר זהר בכל יום ויום ויהי' לו פרנסה.

(מדרש פנחס דף ל"ו ע"א אות מ"ג)

כב) לימוד הזוהר מביא את האדם לידיעת ודביקת הבורא

ודע שכל ספר הזוהר וחיוב לימודו וכו', הכל מצות עשה לדבקה בו ולידע שיש אלוקי מצוי.
(נתיב מצותיך, שביל היחוד, שביל ב' אות ג')

כג) לשון הזוהר מעורר לעבודת השם

ידוע שלימוד הזוהר מסוגל מאד מאד. ודע, שעל ידי לימוד הזוהר נעשה חשק לכל מיני לימודים של התורה הקדושה, והלשון של הזוהר מעורר מאד לעבודת השם יתברך.

(שיחות הר"ן ק"ח)

כד) עצם תיבות ודיבורי הזוהר מקשרין לאדם לאין סוף

ובענין לימוד זוהר הקדוש אמר בשם הקדוש ר' אהרן מזיטאמיר שזוה"ק צריך לאומרו בלא ביאור, כי התיבות והדיבור של זוה"ק עצמן מקשרין את האדם לאין סוף

יתברך, רק מי שרוצה ללמוד עם ביאור יעיין מקודם בהביאור, והזהר יאמר כסדר בלי ביאור.

(שארית ישראל שער ההתקשרות שער הא' דרוש ה' מאמר ב')

כה) לא ימנע מקריאת הזהר הגם שהדברים סתומים וחתומים

וגם כי סתומים וחתומים הדברים, אל נא תמנע מקריאתם, כי ברית כרותה לשפתים הנוטפות מר באימא ורעותא דלבא בהני כבשי דרחמנא שאינם חוזרות ריקם, מעורר את האהבה עד שתחפץ בלגלוג וגמגום, איש הוגה ושוגה באהבתה כו'.

(הרמ"ז בהגהותיו לס' הכוונות)

כו) מי שהוא בעל עסק גדול יהי' רוב לימודו בזה"ק, כי הוא מאיר במקום החושך

הי' מתמיד בלימודו מאד ש"ס ופוסקים ותנ"ך ועין יעקב וספרי הזהר ותיקונים וכו', וקצת הי' בלי שיעור, ובפרט בספרי תנ"ך ועין יעקב וכל כתבי האר"י וספרי הזהר ותיקונים.

(שבחי הר"ן ז')

כז) הרה"ק החוזה מעריך את ס' אור החיים ומאור עינים כספר הזהר

פעם אחת שאל הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע לתלמידו הרה"ק רבי מאיר מאפטא בעמח"ס אור לשמים זי"ע: האם אתה לומד בספר הקדוש מאור עינים, והשיב לו, אשר אינו לומד בו. אמר לו הרב הקדוש מלובלין: אני אומר לך, שלא מצאתי בשום ספר דברים נפלאים כמו שמצאתי בג' ספרים

אלו, היינו ספר הזוהר, וספר אור החיים הקדוש, וספר מאור עינים.

(הרה"ק ר' יצחק מסקווירא זי"ע, כרם ישראל (רוזין), דף כ"ו טור א')

כח) לימוד או אמירת הזוהר בבוקר השכם מועיל לטהרת הנפש ותאוות לימוד התורה

ובכלל זה גם כן תזהרו בניי מאוד ללמוד, או על כל פנים לומר בכל יום בבוקר השכם אליבא ריקנא שיעור זוהר הק', ודבר זה מועיל מאוד לטהרת הנפש וגורר תאות הלימוד כנזכ' בס' עבוה"ק, אשריכם בניי היקרים אם תשמעו בקולי. (רחמי האב סימן ג')

כט) ע"י טעימת יינה של תורה, פנימיות התורה, מתעורר האדם באהבה נפלאה שלמעלה מן הדעת וההשגה

פנימיות התורה הוא בחי' משקה המשכרת, כמו יין לאחר שנכנס במעיו יצא מהעלמו ומתגלה ואז משכר ומבלבל הדעת וההשגה מפני שהי' בו כוח שלמעלה מן השכל בהעלם ועתה יצא ונתגלה, כמו"כ ברזין דאורייתא שהוא מה שלא נתלבשה במצוה אלא הן סיפור גדולת אור אין סוף ב"ה למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית וכו' להשכיל ולהשיג סדר כל ההשתלשלות ולספר בשיעור קומת עצמות המאציל והנאצלים, כמו כל מאמרי האד"ר ואד"ז שהוא בחי' אהבה רבה שלמעלה מן הדעת וכו' ורזין דאורייתא שלמעלה מן ההשגה בהעלם גדול, **וכשטועמים ומשיגים יתבלבל דעתו, כלומר שנולד לו מחמת ההתבוננות בהם אהבה נפלאה שלמעלה מן הדעת וההשגה וכו'.**

(סי' מאמרי אדמו"ר הזקן, תקס"ג ח"ב ד"ה והשתי' כדת)

**(ל) עסק חכמת הסוד מונעת התנשאות חכמות חיצוניות
ונדחה מפני' כהחושך מפני האור**

א. פנימיות התורה הם חיים לפנימיות הגוף שהוא הנפש, והחיצוניות לחיצוניות הגוף. והעוסקים ברמז וסוד, אין יצר הרע יכול להתגרות בהם.

(אבן שלמה פרק ח' ס"ק כ"ז)

ב. כתוב בספר הקנה ושבתם וראיתם בין צדיק וגוי בין עובד אלקים לאשר לא עבדו, **עובד אלקים היינו העוסק בתלמוד ובזהר**, לא עבדו, העוסק בתלמוד לבד ואינו עוסק בזהר.

(מעין גנים פרק א')

ג. החכמה האמיתיות חכמת הקבלה האלקית היא עיקר הצלחת הנפש, ואין לאדם להפטר ממנה בשום אופן, והיא עיקר תורת ישראל, אשר הש"י הגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל וגוי' וכו'. ואומר אני, **הלואי שלא היו מקילין גדולי הדור בלימוד החכמה הק' והלואי היו מלמדים דרך לתלמידים לעסוק בחכמה הלזו, אזי בודאי לא הי' שום הרמת ראש לחכמה החיצוניות** והיו כל החכמות נדחים מפני' כמו שנדחה החושך מפני האור, אך שעוונותינו גרמו שגם כמה וכמה מצדיקי הדור סגרו את דלתי החכמה בפני פרחי הכהונה ואמרו שלא ילמדו עד שיהי' בעלי מדריגה ורוה"ק, והנה עבור זה נשארנו ערומים מן החכמה הקדושה ונתגבר בעוה"ר חשכות החכמות חיצוניות הכסיל בחושך הולך וכו' ויאמר אלקים יהי אור ויאיר לנו.

(מעין גנים פרק א')

לא) לימוד הזוהר, תיקונים וזוהר חדש, מעלות השחר עד צאת הכוכבים מנע שריפת התלמוד

תקנות ראשונות לקבוע לימוד תמידי אשר לא יפסיק בבה"ת הקדוש הזה בספר הזוהר הקדוש ותיקונים, ללמוד כל איש מהם חלקו זא"ז מאחר תפילת הבוקר ועד עת תפילת מנחה ערב כל הימים תמיד חוץ משבת ויו"ט וכו', ועוד הוסיפו בלימוד התמידי של הזוהר הק' ללמוד כל היום כולו ועוד שש שעות בלילה חוץ מן הלילות ממוצאי יום כיפור וכו' וכו'.

ובשנת תצ"א הי' גזירות נוראות וכו' לבער ספרי התלמוד של בני ישראל וכו', והגאון ר"י באסאן שאל לרבינו רמח"ל לבאר לו סוד הענין, ורבינו השיב לו בביאור סוד כל הענין, כי הוא ראה זאת מקודם והקדים רפואה למכה ותיקן בישיבה שלו שילמדו זהר ותיקונים וזהר חדש בלי הפסק מעלות השחר עד צאת הכוכבים וכו'.

(ירם משה, ענינים נפלאים מרבינו משה חיים לוצאטו)

לב) אפילו בעת עצלות וכבדות יתגבר בלימוד הזוהר

עיקר גדול להתגבר מאד בכח ללמוד דייקא בעת הזאת שאינו מרגיש בעצמו שום חשק ללמוד רק החומר מקררו בעצלות וכבדות וכו', אפילו שמוחו ולבו אטומים ולא יכול לכוין כלל מה שלומד, אעפ"כ יתגבר בכח לומר אז בפיו את דברי הגמרא משניות מדרש וזוהר.

(מנחת עיניי אות כ"ה)

לג) חוק ולא יעבור ללמוד הזוהר מסדר השבוע

א. ביום שבת קודש יהי' לכם שיעור קבוע ללמוד בזוהר הקדוש מסדר השבוע, וזה יהי' לכם חוק ולא יעבור.

(הכנה דרבה)

לד) לימוד הזוהר"ק אפילו בלי הבנה חשובה לפני ה'

לימוד ספר הזוהר נשגב מאד לטהר ולקדש הנפש, ואפילו אי לא ידע מאי קאמר ושוגה בו שגיאות הרבה, הוא חשוב לפני הקב"ה, כדכתיב (שה"ש א, ד) ודגלו עלי אהבה, פרשו רבותינו ז"ל (שהש"ר פ"ב פסוק הביאני): ודילוגו עלי אהבה. הא למה הדבר דומה? לתינוק קטן שאינו יודע דבר ומדבר חציין של תיבות בלעגי שפה ואביו ואמו יצחקו לו ישמחו לקולו, כך יושב בשמים ישחק וישמח כשהאיש הישראלי יש לו חיבה בתורה ורוצה ללמוד אך אין דעתו משגת או אין לו מי שילמדנו ולומד כמה שיודע, בודאי עושה נחת רוח ליוצרו ובא בשכרו.

הנה כי כן אין מקום פטור למי שאינו יודע ללמוד אין טענה זו פוטרנו ליום הדין, כי יכול הוא ללמוד כמו שיודע. ונהי שבלימוד המשניות והכ"ד יש דעות שצריך להבין לפחות מהו הענין שלומד, אבל בלימוד תהלים וזוהר הקדוש אפילו באין מבין כלל חשוב ומקובל ומרוצה לפני ה'. ומי שיודע ספר ומבין דברי הזוהר הקדוש הפשוטים ימצא בו טוב טעם ודברים מתוקים מדבש ומוסרי השכל שמושכים לב האדם לאביו שבשמים.

הנה כי כן ראוי לכל אדם ליקח לו ספר הזוהר הקדוש ולא יעבור מלקרוא הפרשה מידי שבוע בשבוע, וזה גדר גדול לאדם כדי שלא ישיאנו יצרו לפנות עצמו לבטלה שהוא רעה

גדולה כידוע, ויעשה זאת אפוא וינצל, שיקבל עליו סדר לימודים כגון ח"י פרקי משנה בכל יום וספר תהלים ופרשת הזוהר וכדומה, וכשלא יהי' לו פנאי יהי' לזה ופורע מיום ליום ומחודש לחודש באופן שבהיותו פנוי תיכף יפנה לשלם חובתו, אך ישכיל על דבר מראשיתו שלא יצטרך ללמוד במהירות גדול באופן שלא יהי' שוה אותו הלימוד כלום ויהי' עמלו לריק חס ושלום. וכבר אמרו (טור או"ח סימן א') טוב מעט בכונה מהרבות בלא כונה. וכשלומד סודות הזוהר הקודש בלבבו יבין שיש צפוני סודות ורזי דרזין בכל הענינים, אך בשרו עליו יכאב על שאין לו ידיעה כלל וכלל.

ואזהרה שמענו למי שלומד ספר הזוהר הקדוש,
שישמור נפשו מאד כשלומד אבא, אמא, ברא, ברתא,
זעיר-אנפין, אריך-אנפין, מטרוניתא, וכן צורת אברים:
רישא, עיינין, אודנין וכדומה, **שלא יצייר שום צורה למעלה**
חס ושלום חלילה וחס, ועל זה נאמר (דברים כז, טו) ארור
האיש אשר יעשה פסל ומסכה ושם בסתר - בסתרו של עולם,
אלא יאמין באמונה שלימה שאינו שייך למעלה אלו הענינים
כלל וכלל, רק הכל אורות עליונים וצפוני סודות שאין יד
שכלנו מגעת. וכל אלו המילות שנזכרו בזוהר הקדוש, הכל
הוא כינויים ודרך משל בעלמא שהמשכיל יבין איזה דבר
ואנחנו לא נדע ואין לנו רשות לחשוב ולצייר בשום אופן, רק
נקרא בשפתינו ונקדים תפילתנו שיהי' נועם ה' עלינו יהא
חשוב ומקובל ומרוצה שיח שפתותינו לרצון ולעשות נחת
רוח ליוצרנו ודיינו.

(פלא יועץ אות ז', זהר)

לה) אם אין מעטרים לימוד הנגלה השנתי בלימוד הקבלה יום אחד, לימוד המשנה אינו כלום

...ממנו [מדברי התיקון] תיקון מ"ג דף פ"ב ע"א] יודע החיוב וגודל השכר למי שלומד הקבלה, כי לימוד הזהר בגירסא בעלמא בונה עולמות, וכ"ש אם יזכה ללימוד ולהבין פי' מאמר אחד יעשה בו תיקון למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלימוד הפשט שנה תמימה כו'. ואין צורך להאריך בראיות לזה המפורשים מפי גבורות הקדוש עליון הארז"ל כו'. אלא ודאי לימודו כל השנה אינו כלום אם אין מעטרו ביום אחד בלימוד הקבלה, כי שקול הוא כנגד כולם.

וז"ש [בתיקון] שם] וגרים דלא ישתדלון בהון, דוק מינה הא אם ישתדלון בהון כל אחד כפי יכולתו אפילו יום לשנה, תורתו כולה עושה פירות למעלה, וכ"ש אם קובע עת לה' שעה אחד בכל לילה אז מובטח לו שהוא בן עוה"ב מבני היכלא דמלכא ויהי מרואי פני המלך היושבים ראשונה במלכותא דרקיעא. ודי בהערה זו למי שחננו ה' בינה והשכל. (כסא מלך לתיקון] תיקון מ"ג אות ס')

לו) ילמוד אדם זוהר בחשק גדול

וללמוד ספר הזוהר בחשק גדול.

(הנהגות מהר"י נחום מטשרנוביל זצוק"ל)

לז) מי שלא ראה אור הזוהר לא ראה אור מימיו

אשרינו מה טוב חלקינו שזכינו לאורו לילך ולהגות באמרי נועם מזיו זוהר עליון אור הק', חכו ממתקים וכולו מחמדים, מים שאין להם סוף וקץ להבין ולהשכיל במעשה בראשית ובמעשה המרכבה, ואיך להיות מרכבה להתייחד

ולחשיב נפש אל מקור מחצבה ושרשה. וזאת נחלט ונשרש
בנפשי אשר מי שלא ראה אור ספר הזהר לא ראה אור מימיו.
(עטרת צבי פ' בהעלותך)

פרק ב

לימוד הזוהר בטהרה

**א) טבילת עזרא הכרח ללימוד תורת הח"ן; לימוד
הקבלה ללא טהרה גורמת מינות ואפיקורסות**

בלתי אפשר לידע מה הוא יראה אמיתית, שילמוד
ויתפלל ברתת ובזיע, כי אם כשיהי' נזהר בטבילת עזרא, ואם
הוא לומד או מתפלל ואינו נזהר בטבילה זו, אי אפשר לו
בשום אופן להגיע לגופי תורה ומצוות, ואם הוא לומד ספרי
קבלה והוא בלתי טהור יוכל לבוא חלילה על ידי זה
לאפיקורסות, והכת ש"ץ ימ"ש שהיו בימים הקודמים נעשו
ע"י זה אפיקורסים לפי שלמדו ספרי קבלה בטומאת הגוף,
והי' העולם שומם, עד שבאו שני המאורות הגדולים לעולם,
הבעל שם טוב הקדוש ואחריו אדמו"ר הרב רבינו אלימלך
נבג"מ, והם פתחו שער לה' צדיקים יבואו בו שלא יהרהר
אדם שום הרהור תורה עד שיטבול עצמו לקריו, שחכמי
הגמרא לא בטלוהו אלא מפני שאין רוב הציבור יכולים
לעמוד בה, אבל אותן האנשים הרוצים להשיג גופי תורה
והמצוות, צריכים להיות נזהר מאוד בטבילה זו. וזהו שנאמר
יראת ה' טהורה דייקא זו עומדת לעד כו'.

(מאור ושמש, פ' אמור, ע' שע טור א')

(ב) רמז לטבילת עזרא

א. בכריתות (דף ו' ע"א): אמר להו רב משרשיא לבניי, כי גריסיתו שמעתא גרוסו על מיא דכי היכא דמשכי מיא תמשון שמעתכון. ענינו, **דהזהיר אותם שלא ילמדו כי אם אחר רחיצה במקוה טהרה לעת הצורך**. והיינו דקאמר גרוסו על מיא. וקאמר כי היכא דמשכו וכו', על דרך מאמר הכתוב יראת ה' טהורה עומדת לעד.

(הכנה דרבה אות י"א)

ב. אמרו חז"ל (ר"ה י"ח) **ובחג נידונים על המים**, ופירש בספה"ק זוהר חדש ובחג נידונים כו' **על שהם מבזים בנטילת ידים ועל שהם מזלזלים במקואות ובטהרות שהם מים, ועל כן נידונים על המים**, על ענין המים האנשים שלא טבלו את עצמן כל השנה במקוה מים, ובס"א כתב קול ה' על המים, שהקב"ה שואג בקול ומרעיש העולם על המים שמקילין בני אדם בטבילת המקוה.

(הובא במאיר לעולם שבסוף ספר פרח מטה אהרן על תהלים)

ג. היודעים בסוד ה' קבלו על עצמם וכתבו (בפרי עץ חיים) מי שיטבול מעתה בלי כוונה הוא ככופר ח"ו, והוא כדי **שידחקו עצמן תמיד לכוין בעת טבילה לעשות נחת רוח לפניו יתברך שמו**, ומזה יקח רא"י מי שבא בסוד ה' לכוון כדקא יאות, ואותן שלא באו בסוד ה' טבילת מטהרתן, ודי להם הכוונה לכבודו יתברך שמו לשם טהרה לעשות נחת רוח לפניו ית"ש, ועל דעת כוונת רבי שמעון בר יוחאי והאריז"ל.

(ישמח משה בליקוטים)

אור פרק ג הזהרה לא

ג) למד זוהר, תיקוני זוהר ותהלים במים הקפואים

רבינו הקדוש מוהרצ"א מזידיטשוב זי"ע אפי' בעת שהי' חולה וצריך לרפואה גדולה תבר גזיזא דברדא וירד וטבל בנהר הקפוא תחת הקרח הנורא ולמד שם כל הלילה הזה"ק ותיקוני הזהר ותהלים בתוך המים הקפוא. (מתוך הקדמה לספר צבי לצדיק, עיי"ש מעשה באריכות)

פרק ג

לימוד הזהר מונע גלגול הנשמה

א) עיקר בריאת האדם שילמוד חכמת הנסתר

א"ר אלעזר קוב"ה ברא לי' לבר נש ברזא דחכמתא, ועבד לי' באומנותא סגי, ונפח באנפוי נשמתא דחיי למנדע ולאסתכלא ברזין דחכמתא, למנדע ביקרא דמארי', כד"א כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ולכבודי בראתיו דייקא.

(זהר ח"ב דף קנ"ה ע"א)

ב) דיבורי הזהר"ק הם קישוטי נפש החיים לנשמת האדם

ואני תמהתי על בעלי הבתים הכשרים למה ישנו כל הלילה ויבלו ימיהם בהבל, למה לא יעמדו באשמורת וכו', אם הוא בר הכי ללמוד על כל פנים משניות למה ימנע עצמו מזה ולומר איזה דפין מן הזהר"ק, כי כל דיבורים אלו הם קשוטי הנפש חיים לנפשו.

(היכל הברכה דברים פסוק י')

(ג) כל אות ואות מהזוהר הוא תיקון לנשמה

ספר הזוהר מלא מוסר, וכל אות ואות שלו הם תיקונים גדולים לנשמה לתקן כל הגלגולים.

(נוצר חסד פרק ד' משנה כ')

(ד) צריך לטרוח בפרד"ס התורה עד היכן שיכול להשיג, ואם לאו נשמתו תתגלגל עוד פעם

א. בענין עסק התורה ענין עסקו בפרד"ס התורה שהוא ר"ת פישט רימז דירוש סיוד בכל בחי' מהם כפי אשר יוכל להשיג עד מקום שידו מגעת לטרוח ולעשות לו רב שילמדנו, ואם לא עשה כן הרי חסר מצוה אחת של תלמוד תורה שהיא גדולה ושקולה ככל המצות, וצריך שיתגלגל עד שיטרח בד' בחינות של פרד"ס כנז'.

(שער המצות להאריז"ל דף א')

ב. הששית היא מצוה פרטיית, והיא לעסוק בתורה, והיא שקולה כנגד כל המצות, כי ת"ת כנגד כולם, ויש בה ד' פירושים שסימנם פ'ר'ד'ס' פישט רימז דירוש סיוד, וצריך לטרוח ולעסוק בכולם עד מקום שיד שכלו מגעת, ויבקש לו רב שילמדהו, ואם חסר אחת מארבעתם כפי השגתו יתגלגל על זה.

(שער הגלגולים הקי' י"א, דף י"ד ע"א)

ג. דע כי האדם מחוייב לעסוק בתורה בד' מריגות שסימנם פרד"ס פישט רימז דירוש סיוס, וצריך שיתגלגל עד שישלים אותם.

(שם סוף הקדמה י"ו)

(ה) הרה"ו הי' צריך לעסוק תמיד בכל יכלתו בספר הזהר מפני שבאחד מגלגוליו לא האמין בזה

אמר לי רבינו האריז"ל, כי לסיבה שהייתי בגלגול אחד מן הקודמים בלתי מאמין בחכמת ספר הזהר, שצריך עתה שאעסוק תמיד בכל יכולתי בחכמת ספר הזהר, ושזה הוא העיקר הגדול שאני צריך לעשות עתה בגלגול זה. גם אמר לי, כי לסיבה הנז"ל צריך אני שלא אקשה קושיות רבות בזהר עד אשר אלמד עמו זמן ידוע אצלו, ואח"כ יהי לי רשות להקשות ולשאול כל מה שאני רוצה לחקור ולידע בספרי הזהר.

(רבינו חיים וויטאל ז"ל בשער הגלגולים דף מ"ט ע"ב)

(ו) אליהו הנביא אמר לרשב"י שבדור האחרון יתפרנסון מתורתו שתהי' מתוק לנפש ומרפא לעצם

א. אליהו הנביא זכור לטוב ירד מן השמים עם כמה חיילין נשמות וכמה מלאכים ושכינתא עילאה עטרא על כולהו, ואמר לרשב"י:

רבי רבי, אנת הוא אילנא דרבה ותקיף באורייתא, בענפין דילך דאינון אברין קדישין, כמה עופין שריין תמן דנשמתין קדישין, כגוונא דלעילא דאתמר בי' ובענפיהי ידורון צפרי שמיא, וכמה בני נשא לתתא יתפרנסון מהאי חיבורא דילך כד אתגלייא לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא, ובגיני' וקראתם דרור בארץ וגו'.

(תיקוני' תיקון ו' בסופו)

ב. כי זהו הפרנסה, שיבינו ויהנו לאורו מתוק לנפש ומרפא לעצם, כי הלומד גירסא בעלמא הגם שיש לו שכר טוב

בעמלו ומקדש בטהרה נשמתו, עכ"ז הסגולה דבגיני' וקראתם דרור היא כשיתפרנסון וילמדו פי' המאמרים.

(כסא מלך לתיקוני' שם)

ג. עפ"י הנ"ל בתיקוני', אשר הנשמות שלמעלה והאנשים שלמטה יתפרנסו ע"י הזהר הקדוש, עפ"י יבואר מש"כ בזהר (ח"ג דף רל"ב ע"א) שאמר הרע"מ לרשב"י: בוצינא קדישא אשלים מילולי דרזין דחיבורא קדמאה לפרשא לון, דהא כל מארי מתיבתאן דלעילא ומארי מתיבתאן דלתתא כולהו מזומנין למשמע מילין אלין מפומך ופירושין דילך, דהא חדוה ופורקנא יתער בהון לעילא ותתא.

ז) "המאור שבה מחזירו למוטב" - הכוונה לתורת הסוד

במס' סוטה (דף כ"א): עבירה מכבה מצוה ואין עבירה מכבה תורה, ופי' רש"י: לכבות את האהבה זו תורה, דכתיב הביאני אל בית ה' ודגלו עלי אהבה, יין סוד, עכ"ל.

ונראה דרש"י בא להשמיענו כדברי רבותינו מתלמידי הבעש"ט הקדוש זי"ע, כי מש"כ בתורה המאור שבה מחזירו למוטב, לא על פלפולי התורה הנגליות לנו בלבד נאמרו הדברים, דהרי עינינו רואות ההיפך הרבה פעמים בעוה"ר, וכמ"ש בזה בס' דרך אמת להח"ק מוהר"ר פייביש מזבריזא זי"ע, וכן בשארי ספה"ק, ובפרט בספרי המעוררים ומלהיבים לבות בניי ללימוד חכמת האמת, וכמו בס' סור מרע ועשה טוב והוספות מהרצ"א זי"ע ודומיהן, עיי"ש דעיקר קאי על מי שלומד ומאמין בפנימיות התורה וסודותי' אשר טמונים בתורה, אז יזכה בלימודו לדביקות בהשי"ת והמאור שבה מחזירו למוטב.

וז"ש רש"י בפירושו על הך דאין עבירה מכבה תורה
דהיינו אהבה שנקרא יין סוד כנז'.

וכן מצאתי כדברים האלו בירושלמי חגיגה (פ"א הלכה
י') הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו השאור שבה הי' מקרבן
לתורה, ופי' בקרבן העדה: המאור שבה רמז לסודות
החכמה, עיי"ש. וזה שנאמר בש"ס דילן (פסחים דף ג' ע"ב
ובפתיחתא דמד"ר איכה) המאור שבה. ובירושלמי הנז'
איתא "השאור" שבה, היינו המעמיד, שהוא עיקרו סודות
התורה, כמ"ש בקרבן העדה דהעיקר הם הנסתרות, זהו
מחזיר למוטב כנז' כו'.

(דברי תורה מהדורא ב' סי' ט')

ועיין עוד מש"כ בסי' קל"ו, ובד"ת מהדורא ד' סי' קי"ג.

פרק ד

הזוהר תיקון להשכינה ומקרב הגאולה

א) לימוד הזוהר באמת הוא סעד וסמך לשכינה

א. ורוח אלקים מרחפת על פני המים, מאי ורוח, אלא
ודאי בזמנא דשכינתא נחתת בגלותא, האי רוח נשיב יעל
אינון דמתעסקי באורייתא בגין שכינתא דאשכחת בינייהו,
והאי רוח אתעביד קלא ויימא אינון דמיכין דשנתא בחוריהן
סתמיין עיינין, אטימין דלבא, קומו ואתערו לגבי' שכינתא
דאית לכוין לבא בלא סכלתנו למנדע בה ואיהי בינייכו, ורזה
דמלה קול אומר קרא כו' וכל חסדו כציץ השדה, כל חסד
דעבדין לגרמיייהו עבדין ואפילו כל אינון דמשתדלין
באורייתא כל חסד דעבדין לגמרייהו עבדין כו', דאלין אינון

דעבדין לאורייתא יבשה ולא בעאן לאשתדלא בחכמה דקבלה כו'.

(תיקוני' תיקון ל' דף ע"ג ע"ב)

ב. ואם תאמר בדורות אלו שאנו עוסקים בזהר מאי איכא למימר, וי"ל, שהוא רשב"י העיד בתיקונים שהספר בעצמו יהי נסתר עד דור האחרון דור המשיח, כי צורך גדול הוא עסק החכמה הזאת לייחד קוב"ה ושכינתו לסמך אל זה בגלות, ולכן נתגלה הספר הזה בדור הזה האחרון לראות אם יעסקו בו באמיתות לעשות סמך וסעד לשכינה.

(אור החמה לזח"ג דף ק"ה ע"ב בשם הרמ"ק)

ג. מה שכתב שם בזהר (ח"ג דף רפ"א ע"א) תפילה למשה הרעיא מהימנא, שקם ואשתטח קמי קוב"ה ובכה ואמר יהא רעוא כו', וזה דרכו להתפלל על ישראל שיתרצו מעשים לייחד השכינה להקל גזירת הגלות הקשה והגזירות המתחדשות אז על ישראל, וזה היי' כוונת רשב"י ע"ה בחיבור זה צורך גבוה לבטל הדינין, וכל דור ודור שחכמה זו מתגדלת ונוספת בהם, זוכים לייחד שכינה ולבטל הדינים והגזירות, וזו היתה תפילת משה רבינו ע"ה.

(אור החמה לזח"ג דף רפ"א ע"א, בשם הרמ"ק)

ד. וזהו עצמו היתה עיקר כוונת רשב"י בחיבור ספר הזהר, להיות השכינה בגלות באפס שפע באין תוך ואין עוזר, ורצה לייחדה עם הת"ת יחוד מועט ע"י חיבור זה במה שהי' הוא עם חבריו עוסקים בסוד, שזה גורם לייחד קוב"ה ושכינתו ע"י הסוד שהוא ר"ז דהיינו או"ר, וגם ע"י חיבור זה הוא ביטול הקליפות וקלות הגלות והשבת קטרוגם שהם לוחמות בכל עת ובכל שעה נגד ה' ונגד שכינתו ונגד בני' שהם ישראל הנתונים בגלות בין האומות הנקראים חיון,

חיון בישין ודובין דאכלין ענא שהם ישראל, ועסק התורה נקרא הקלע והחרב והרומח, והם בחי' הסודות להצילם מרעתם בחיבור זה כו', **והספר הזה עתיד להתפרסם בימי מלכא משיחא**. והנה כל אותם שיזכו אליו יזכו לגאולה בע"ה, ובה' בטחנו שנהי' בכלל הזוכים, אכיה"ר.

(הקדמה השניה לס' אור החמה)

ועיין ג"כ להלן פ"ו סעיף ב' אות י' מס' חסד לאברהם.

(ב) ביטול הדינים הוא ע"י לימוד פנימיות התורה

הבעש"ט נשמתו בגנזי מרומים פירש הש"ס דגיטין (ז') ע"א) שלח לי' מר עוקבא לר"א, בני אדם העומדי עלים ובידי למוסרם למלכות כו', שרטט וכתב לי' דום לה' והתחולל לו (תהלים ל"ז), **השכם והערב עליהם לבית המדרש** והוא יפילם לפניך חללים חלים **והם כלים מאליהם**.

ופירש הוא זללה"ה, שר"א נתן לו עצה גדולה זו, שעל ידי שישכים ויעריב עליהם לבה"מ יתמתקו הדינים ההם המלוּבשין באותן בני אדם שקמו עליו להצר לו, כי מה שיש לאדם צרים למטה הוא על ידי הדינים שיש עליו למעלה מהתערבות והתגברות סיגי הדינים והגבורות ומתלבשין בבני אדם למטה שהם ראויים לכך שיגלגלו חוב על ידם.

והעצה היא, לבל יתגרה בהם, אלא להשכים ולהעריב עליהם לבית המדרש בפנימיות התורה שהוא סוד הדעת, על ידי שילמוד ויתפלל בדחילו ורחימו, כמבואר למעלה שזה בחינת דעת ממש, ועל ידי הדעת והדיבורים נתעלה למעלה להתאחד בעולם המחשבה מקום שאין שם דינים ואין שטן ואין פגע רע ח"ו רק הטוב הגמור.

(מאור עינים פ' ויצא)

ג) הזוהר נתגלה לדור האחרון כי בו יצאו מן הגלות ברחמים

א. והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, בהאי חיבורא דילך דאיהו ס' הזוהר מן זוהרא דאימא עילאה, תשובה, באילין לא צריך נסיון, ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר יפקון ב' מן גלותא ברחמי, ויתקיים בהון ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר.

(רע"מ זוהר פ' נשא, דף קכ"ד ע"ב)

ב. דוק לישנ' דקאמר למטעם, לומר שעתיד להתגלות פירוש מאמרי זוהר בטוב טוב ה', ואז יפקון ב' מן גלותא כשיטעמו פירוש אמריו כי נעמו, כמו בזמננו זה שהוא אחרית הימים וזמן הגאולה.

(מקדש מלך לרע"מ כאן)

ג. וכמה בני נשא לתתא יתפרנסון מהאי חיבורא דילך כד אתגליי לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא, ובגיני וקראתם דרור בארץ.

(תיקוני זוהר תיקון שתיאה בסופו)

ד. דוק לישנא כד אתגלייא לתתא, מוכח דאתגלייא לעילא מאז ועד עתה על השמים כבודו, אבל לתתא לא יתגלי אלא בדרא בתראה. ותוספות ביאור בסוף יומיא, לומר, שהוא דוקא קרוב לימות המשיח ובגיני' יבוא.

והנה זה כמה מאות שנה שנתגלה חיבורא דילי' לתתא ועדיין בן דוד לא בא, אבל כד דייקת שפיר במש"כ יתפרנסון מהאי חיבורא, פי' יפורשו מאמריו העמוקים בהקדמות שגילה האריז"ל, כי זהו הפרנסה שיבינו ויהנו לאורו מתוך לנפש ומרפא לעצם. כי הלומד גירסא בעלמא הגם שיש לו שכר טוב בעמלו ומקדש בטהרה נשמתו, עכ"ז הסגולה

דבגיני' וקראת דרור, היא כשיתפרנסו וילמדו פי' המאמרים.

הנה מבואר, שכל העוסק בספר זה מקרב הגאולה ועושה נחת רוח גדול ליוצרו, כמ"ש כאילו פדאני אני ובני מן הגלות כו'. כי כך גזר הבורא שלא יתגלה ויהי' גנוז עד סוף יומיא דבגיני' יבוא דרור, כי סגולה זו בו ולא בזולתו.
(מקדש מלך לתיקוני' כאן)

ה. בגלותא בתראה הזוהר בי' ה'ו'ה' ר'ז' [אתון הזה"ר הנהו אתון הו"ה ר"ז] דאיהו אור דפורקנא בתרייתא.

(תיקוני' תיקון כ"א דף נ"ג ע"ב)

ו. אסתכם קוב"ה ושכינתו למעבד האי חיבורא על יד ההוא דאתגליא [הרע"מ], וכניס בי' עילאין ותתאין לאשכחא בי' נייחא לשכינתא בגלותא וחירו לה ולבנהא, הה"ד גם צפור מצאה בית ודרור קן לה, ההוא דאיתמר בה וקראתם דרור בארץ לכל יושבי'.

(תיקוני' זו"ח דף ע"ב ע"ב)

ז. בראות רשב"י ברוח קדשו ענין זה, צוה לר' אבא לכתוב ספר הזהר בדרך העלם להיותו מוצנע למשמרת עד דרא בתרא קריב ליומי' מלכא משיחא, כדי שבזכות המתעסקים בו תצמח הגאולה בימינו בע"ה כנז' בפי' ויחי דרי"ז, על דא כתיב קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העמר מן כו' למשמרת, לאצנעותא, והבן זה מאד.

(הרח"ו זלה"ה בהקדמתו לשעה"ק)

ח. אמרו בתיקונים (תיקון ו' דף נ"ד ע"א), וז"ל: וכמה בני נשא לתתא יתפרנסון מהאי חיבורא דילך כד יתגלי

לתתא לדרא בתראה בסוף יומיא, ובגיני וקראתם דרור בארץ כו', ע"ש.

הט אזניך ושמע, כי נודע יד ה' אל עבדיו **דחיבור הזוה"ק לא נתגלה לראשונים** זאת לפנים בישראל, כי אם ואמר אל דור האחרון שם יתנו קריא"ה נאמני"ה הנהו זהרהור"י דבזכות זאת ויצמח פורקני' ויקריב משיחי'.

ובדרך זו אלך לפי קרא כדכתי' האמור בפי' **בהר וקראתם דרור בארץ לכל יושבי' יובל היא תהי' לכם כו'.** והן עוד נביא מ"ש בזוה"ק ברי"מ ס' נשא דקכ"ד ע"ב והילך לשונו: והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, בהאי חיברא דילך דאיהו ס' הזוהר מן זוהרא דאימא עילאה, תשובה, באילין לא צריך נסיון, **ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילא דחי' דאיהו האי ספר הזוהר יפקון בי' מן גלותא ברחמי ויתקיים בהון ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר, עכ"ל.**

ראה גם ראה כי **בחי' ס' הזוהר הוא בבניה**, ומידע ידיע מאי דאתמר בזוה"ק ובתיקונים בדוכתי טובא כאשר ירדוף הקורא אצל עין רוג"ל איזה מקום בינה, והוא כי **חמשים שנים דיובל הנה הנם חמישים שערי בינה.**

וז"א וקראתם דרור בארץ לכל יושבי', וקראת"ם דייקא, אשר תקרא"ו אותם בספר הזוהר והתיקונים, ובזכותא תליא מילתא, דעי"ז **דרור בארץ לכל יושבי'.** ועי"ז סיים וקאמר **יובל היא**, כלומר דהם בחי' אחת, כמו שיובל בחי' בינה, כ"כ לימוד הזוה"ק אני בינה לי גבורה.

ומה שאמרו בזוה"ק במאמר הלזה ע"י לימוד ס' הזוהר שהוא מסטרא דבינה והיו טועמי"ם מלמטה מאילנא דחי'

אור פרק ד הזוהר מא

נפשי יסוב"ב ינחני לרמוז בזה כי **בינה** עם הכולל גימ' **חיי"ם**.

(נפש חיים מערכת הז' אות ה')

[דברי הרע"מ הנ"ל נתבארו באריכות בס' תניא קדישא, אגרת הקודש סימן כ"ו, עיי"ש].

ט. ברע"מ (פי' נשא דף קכ"ד ע"ב) והמשכילים יבינו מסטרא דבינה דאיהו אילנא דחיי, בגינייהו איתמר והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, בהאי חיברא דילך דאיהו ס' הזוהר מן זוהרא דאימא עילאה, תשובה, באילין לא צריך נסיון, ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר יפקון ב' מן גלותא ברחמי ויתקיים בהון ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר, עכ"ל.

הנה מבואר מכאן, שהחיבור מהזוהר הי' עתיד להיות גנוז וכו' עד שיבוא הדור האחרון בסוף הימים שאז יתגלה לתחתונים, ובזכות העוסקים יבוא משיח, כי אז תמלא הארץ דעה בסיבתו, אשר זה תהי' סיבה קרובה לביאתו. וזהו שאמר ובגינה ושבתם איש אל אחוזתו וכו', כדי שבזכות זה יגאלו ישראל, כשם שלא נגאלו ישראל ממצרים עד שהוצרך הקב"ה לקדשם בדם פסח ובדם מילה, כן גאולה העתידה לא תהי' הגאולה עד שיזכו לתוספות הקדושה הזו, והוא רצון האל יתברך, ואשרי הזוכה בה.

(שלי"ה, עשרה מאמרות, מאמר ראשון)

ד) גאולת ישראל ע"י לימוד הזוהר

א. אמר ר"מ בריך היא בוצינא קדישא דאמר מילין אילין ליחדא בהון קוב"ה ושכינתו, קום אליהו נביאה ליקרא דקוב"ה ושכינתו ויתערון עמך שאר נביאי ועביד ל'י

קנא בהאי חיבורא וכו' לחברא לון בהאי חיבורא לאשתכחא בי' נייחא וכו' (תיקו"ז דף ל"ג ע"א). דייק אומרו **בהאי חיבורא**, להודיענו כי **דוקא חיבור זה ספר התיקונים מסוגל לסגולה זה לאשתכחא בי' נייחא ולמיעבד קן שכינתי'**, ואז צפור מצאה בית ודרור קן לה בירושלים כסא ה', כמ"ש בעת ההיא יקראו לירושלים כסא ה' וכו', כשתתקן עולם העשי' בסגולת חיבור שכל סודותיו בנויים על מספר קטן לתקן עולם העשיה.

(מתוך הקדמת כסא מלך)

ב. ורשותא איתיהיב לון לאילין נשמתין דאתתרכו מאתרייהו בתר קוב"ה ושכינתא לקננא בהאי חיבורא דאיתמר בה וכו', אבל על מארי קבלה אמר לא תקח האם על הבנים, דלית סכלתנו לאשתמודע בשכינתא באילין מארי קבלה.

(תיקו"ז דף א' ע"ב)

ג. אמר ר' שמעון, חבריא בודאי קוב"ה אסתכם עמנא עילאין ותתאין למהוי בהאי חיבורא זכאה דרא דהאי אתגלייא בי' דעתיד כולי האי לאתחדשא על ידא דמשה בסוף יומיא בדרא בתראה, לקיימא קרא מ"ה שהי"ה הו"א שיהיה.

(תיקו"ז דף קי"א)

ד. דבגין האי חיבורא, והאם רובצת על הבנים לא תקח האם על הבנים, אילין אינון דאיתמר בהון בנים אתם לה' אלקיכם, והאי חיבורא הוא כגוונא דתיבת נח דאיתכניש בה כל מין ומין, הכי מתכנשין בהאי חיבורא כל נשמתין דצדיקייא ואנשי מדות דאיתמר בהון זה השער לה' צדיקים יבואו בו, ואחרנין דלא צדיקים איתדחיין מתמן, וכד

אתגלייא האי חיבורא בעלמא סגיאין מתכנשין לגביה
דאתמר בהון כי את אשר ישנו פה וגוי' ואת אשר איננו פה
בהאי חיבורא עמנו היום, ועליהו איתמר ומצדיקי הרבים
ככוכבים לעולם ועד כאינון דיהון קיימין לעלם ולעלמא
עלמא, ואיתמר בהון יהי' זרעך ככוכבי השמים.
(תיקוני זו"ח דף ע"ב ע"ד)

ה) בזכות הזוהר תפרח ישועת ישראל

א. יש לחקור מדוע ס' הזוהר הק' לא נתגלה בדורות
הראשונים, ואיך נתגלה אחר כן בדורות הגרועים מהם וכו',
אבל אחר שעבר אלף שנים מהחורבן שנשלמו שנת ד' אלפים
תתכ"ח אז הי' יכול לבוא, ובעונותינו הרבים אשתהי
אתשהי, וזה חטא נוסף לכלל ובפרט על כל חטאים וחילול
שמו יתברך ותורתו ונתגבר היצה"ר מאד יען כבר נתברר
הרבה, ועתה הברירה ברגלים, וכמו שכתוב בעקבות משיחא
חוצפה יסגא שהוא התאוה שמתגברת בראותה כי כלתה
אליה רעה, וכמו שביאר באורך רבינו האר"י זצ"ל ומתגברת
להחטיא, אבל כשל כוחה בענין הרעות ותוקף הצרות כי כבר
הוברר הרבה כאמור מפי כבוד האר"י זצ"ל, ולכן **סמוך**
לדורות שאחר האלף שנה מהחורבן נתגלה אור הזוהר להגן
על הדורות ושאם נזכה לעסוק בסתרי תורה כדת מה לעשות,
בזכות זה תפרש ישע ישועת ישראל.

(חיד"א מערכת גדולים א' רי"ט)

ב. **מהרשב"י ואילך התחיל להתנוצץ שני אלפי ימות**
המשיח, ומהבעש"ט ואילך התחיל להתנוצץ התגלות
המשיח.

(שארית ישראל (ווילעדניק) שער ההתקשרות, דף י"ב טור ד')

(ו) ע"י הזוהר יתבטלו כל הקליפות

וזהו דרש דרש משה, היינו כשיתגלה (כי בכל דור ודור יש בחי' משה, ואיתא דרשב"י הי' בחינת משה), וידרוש מה שדרש כבר משה, היינו רשב"י, ספר הזוהר, אז והנה שורף, היינו שיתבטלו כל הקליפות וממילא יהי' הגאולה שב"ב אנס"ו.

(דגל מחנה אפרים פי' שמיני)

פרק ה

אור הזוהר טעם התורה

(א) הלימוד בכתבי האריז"ל לא יהי' מפני החקירה, אלא להאיר על נפשו אור צח ומצוחצח

בניי ואחיי תרגילו עצמיכם ללמוד בדברי הזוהר והתיקונים בשקידה, ומי שלא ראה אור הזוהר מתוקים מדבש לא ראה מאורות מימיו ולא טעם טעם התורה, ועוד שהוא מטהר הנפש ומזככה אפילו אמירה בעלמא מן השפתים סגולה ותיקון הנפש מאד, ובפרט ספר התיקונים שהם תקוני הנפש ממש מכל פגם וסיג וחולאת.

ופירוש המק"מ, פירוש שלו הוא פירוש טוב, וכן כל ספריו הם קודש וראויין ללמוד בהם, וכן כתבי מרן האר"י לא יהי' לימודו בהם שיהי' חוקר ומקובל, אלא להאיר על נפשו אור צח ומצוחצח אור זרוע לצדיק להדליק נפשו המשכלת ובקדושה וטהרה ליעול בלא כיסופא לעלמא דאתי דתמן שאלתא שאיל לנא וחכמה בעיין מיני', ועיקר הלימוד לאנהרא על הנפש, כמבואר בזוהר ואתנהירין באלין מילין אתנהירו בשלימותא כמא דאיצטרך, רבי אבא איתלהיטו

אנפוי כנורא, זהו עיקר הלימוד המאירות עינים ומשיבות נפש.

אבל אל תדמי בנפשך שום ציור והשגה ליתפס איזה מהות בספירות הקדושות, אלא ידיעות מציאותן ולא מהות כלל בשום דמיון כלל חלילה וחלילה. וכבר הארכנו בספרנו נתיב מצותיך די והותר ומשם מרן האר"י ז"ל, אל יפתוך רמי הקומה קרואי השאול האומרים כי שם במקום הנאצלי העליוני יש איזה תפיסה להשיג שום מהות ומראות וגוונים או שום השגה וציור בחוש הגשמי, עבר על נפשם המים הזדונים, דברו בחוש הגשמי שום ענין השגה וציור במראות עליוני, רואה ואינו נראה, המתגאה על כל גאה, מלא כל הארץ כבודו, לית אתר פנוי מיני, ע"ש היטב. **ועיקר לימוד של ספרים הפנימיות שערי אורה, עץ החיים, ופרי עץ חיים, זוהר רקיע, קול ברמה, לקוטי תורה, ארבע מאות שקל כסף, ואצרות חיים, מבוא שערים.**

(הקדמת סי' עצי עדן על משניות)

ב) אפשר לאדם שיהיה בקי בש"ס ופוסקים ובאותו זמן עם הארץ גמור

או יאמר, איזהו חכם, כמבואר בספר הקנה שאפר שילמוד אדם ש"ס ופוסקים ויחכם הרבה ויהי עם הארץ גמור, עם נבל דקבילו אורייתא שהוא נובלות חכמה שלמעלה תורה, ואינו לומד ברזין דאורייתא שהוא חיות הפנימי של התורה, ומי שהוא למדן מופלג בקי בכל התורה ועוסק בפלפול של הבל שלא לשמה ואינו לומד לשמה להשיג נועם עריבות ידידות מתיקות התורה אשר זה אי אפשר להשיג אם לא בהסיר ממנו כל אות הזמן ועריבות המורגש, וללמוד בספר הזוהר ובכתבי מרן אלקי האר"י, בעי"ח ופע"ח, ושער

היחודים, במתיקות ונועם זיו השכינה שזה יקרא חכם, אבל למדן לפלפל בפלפול של הבל ומקיים המצות כאבנים על ראשו זה נקרא נבל ולא חכם דקבילו אורייתא ולא חכימו.

ולכן בני, אחי, אל ירע לבכם לומר לכשאפנה מכל מדות רעות ותאות רעות אשנה, שמא לא תפנה ותלך בבושה וכיסופא דאנפין לעולם עליון, כי אין לך חיים בעולם הזה ובעולם הבא אלא בלימוד גמרא ופוסקים, עם חכמת הזוהר, וכתבי מרן אלקי האר"י, על פי הקדמות מרן אלקי הריב"ש זצ"ל, וזה יושג לך לכשתתאבק בעפר רגלי צדיקים בעקבי הצאן, נידושין בעקב ובעיון בספרי הכהן הגדול.

ואל תחוש על שיעבור עליך נסיונות מרורים לשעתן ומתוקים אח"כ, ודבק נפשך תמיד לפי השגתך בספר הזוהר ובכתבי מרן האר"י מאוד ביראה ואהבה והכנעה, שלא תהיי כוונתך חלילה להיות רב ורבי, כי זה הוא עבודה זרה ממש, כי די בחסרון השלימות זה שתעסוק בה מצד עריבות ידידות נעימות חביבות דביקות נועם זיו השכינה, כי באמת העיקר הוא לעשות רצון בוראו ונחת רוח לפניו, אף שהוא בקטנות גמור, עפר ואפר, אין ממש, ויסור ממנו כל המחשבות הטורדות וידבק נפשו לאור עליון אל עולם ב"ה ובי"ש לעשות נחת רוח, כתולע קטן הרוחש על הארץ אף שיהיי לך טעות אעפ"כ הוא טוב.

ולכן אחיי ובניי נפשות יקרות, מחכמה סתימאה הנדושין בעקב חסידי עליון, גבוהים ורמים, תדבקו נפשכם בספר הזוהר, תיקונים, זוהר חדש, עץ חיים, פע"ח, מבוא שערים, אוצרות חיים, שערי היחודים, ארבע מאות שקל כסף, זוהר רקיע, קול ברמה, לקוטי תורה, ויחקקו על לוח לבכם ובהכנעה גדולה ובאהבת ישראל.

והלימוד יהי' על כוונה להשיג עריבות נועם זיו השכינה ולעשות נחת רוח לא-ל עליון ע"י לימוד זה, ותשיג יותר ממלאכי עליון ע"י הכנעה. אבל **אל תדמו בנפשכם חלילה וחלילה שתשיגו איזה מהות בעיניים נסתרים כאלה, חלילה**, אף שרפי חיות הקודש ומשה רבינו לא השיג מהות עיני הספירות, עיין בזהר רקי"ע.

ואל יפתוך בני חביבי רמי הקומה קרואי השאול האומרים ומדמים בנפשם כי שם במקום הנאצלים העליונים יש שום תפיסה במחשבה להשיג דרך יחודים ומהותן מראות וגוונים, דע בני שעבר על נפשם מים הזדונים דברו דברים אשר לא כן על אדוני האדונים, כי **אין שם לא מראה ולא גון ולא תפיסה במחשבה** בעודו מלוכש בגוף הארור הזה לבוש עכור בשם מהות בעיניים כאלה, רואה ואינו נראה, מתגאה על כל גאים ומשרה שכינתו על דכא ורוח נשברה לב נשבר כאין ממש.

ואם תאמר למה אלמוד לייגע עצמי אחר שסוף כל סוף אינו ידוע לי שום ענין ושום תפיסה, אל תאמר כך, אף שאינו ידוע לך מהות, אבל ידוע לך מציאותם שיש מציאות אורות, **וכשאתה לומד ומכוין בעיניים אלו, נתעורר למעשה מציאות אלו עיניים, ומשם נשפע עליך אור מתוק** להסיר ממך כל בחינוך רע, ותאיר נפשך במעלות רמות בעריבות ידידות התורה מתוקים מדבש ונופת צוף, ובלבד שיהי' בכוונה טהורה בלב נכנע לב אמת בלי כוונות בלתי רצויות של שטותים, ודי בזה.

וזוהו איזהו חכם, ולא נבל, הלומד מכל צדיק, אור זרוע לצדיק סודות ורזין דאורייתא.

(נוצר חסד על מס' אבות פ"ד מ"א)

ג) מצוה לגלות סתרי תורה ורזין עליונים לבער קוצים מן הכרם

א. כל המחלל, לא אמר כל מי שאינו מכבד, לאו כללא הוא, כי בדור הזה עקבות משיחא אמר מרן האר"י וריב"ש זצ"ל שמצוה לגלות סתרי ורזין עליונים לבער קוצים מן הכרם. ולכן אמר המחלל שדורש בסתרי עליונים בהשגת שכלו ולא ממה שנתקבל פה אל פה מאליהו, או שמגלה רזין לרשעים ולאנשים ההולכים אחר תאות עוה"ז המגושם, אזי גופו מחולל.

(נוצר חסד על מס' אבות פ"ד מ"ו)

ב. והלומד זקן, בסודות ורזין דאורייתא, רזין דעתיק יומין, זקן מלא רחמים, דומה לדיו כתובה על נייר מחוק, שאינו נחקק כל כך במוחו ומחשבתו ויכול לטעות בהם הרבה, כי נמחק חוזר כותב ונמחק. וכן יש הרבה שוטים שבורחים מללמוד רזין של מרן האר"י וספר הזוהר אשר הם חיינו, ולו עמי שומע לי, בעקבות משיחא אשר הרע והמינות גובר, היו שוקדין כל ימיהם ללמוד ספר הזוהר והתיקונים כתבי מרן בלול עם חסידות והקדמות של מרן הריב"ש זצ"ל והיו מבטלין כל הגזירות רעות והיו ממשיכין שפע ואור על כל העולמות, כן השפעות פשטיות, בני חיי מזוני, טעמו וראו כי טוב הוי"ה ממש, חיות אדם הישראלי תלוי בספר הזוהר ובכתבי מרן ללמוד בקדושה ובשמחה ובנועם וביראה ואהבה כל אחד לפי השגתו וקדושתו וכל ישראל קדושים כו'.

ולו עמי שומע לי, בדור הרע הזה שהמינות גובר היו לומדין עם תינוק בן תשעה שנים ספר הזוהר והתיקונים להגות בה, והי' יראת חטאו קודמת לחכמתו ויתקיים.

(נוצר חסד על מס' אבות פ"ד מ"כ)

אור פרק ו הזוהר מט

ג. בהקדמת אור החמה כתב שכן אמר רשב"י בעצמו
שנערים קטנים ילמדו מסוד ה' עיי"ש.

פרק ו

אור הזוהר מוצנע בתלמוד ופוסקים

**(א) כל דברי התנאים והאמוראים יסודתם בהררי קודש
מסוד התורה**

א. זוהר שהוא נהיר לאורייתא.

(זח"א דף ט"ז ע"א)

**ב. וכל צבאם דאורייתא, דכיין דאורייתא, מסאבן
דאורייתא.**

(שם דף מ"ז ע"ב)

**ג. ר"ל, שע"י רזין דאורייתא מפורשים ומבוארים עניני
הטומאה והטהרה של התורה.**

**ד. סוד הדבור מורה על דברים פרטיים שאינו מורה
פשט הדבר בעצמו.**

(אור החמה לזהר שם, בשם הרמ"ק זלה"ה)

**ה. נשמתא דאורייתא היא עיקרא דכולא אורייתא
ממש.**

(זהר ח"ג דף קנ"ב ע"א)

**ו. רבנן דמתניתין ואמוראין כל תלמודא דלהון על רזין
דאורייתא סדרו ל'.**

(שם דף רמ"ד ע"ב)

ז. מארי קבלה אינון מארי תלמוד.

(שם, ברע"מ, דף רנ"ד).

ח. ב"י יזהירו מארי מתניתין, כזוהר הרקיע דא הלכה דאיהי קבלה למשה מסיני.

(תיקו"ז בהקדמה דף י"ד ע"א)

ט. או"ר איהו ר"ז כו', דהוא אור דאתמר ב"י ולכל בני ישראל ה"י אור במושבותם, כגוונא דא **בגלותא בתראה הזוהר** ב"י ה"י ר"ז, **דאיהו אור דפורקנא בתרייתא** לקיים כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

(תיקו"ז תיקון כ"א - דף נ"ג ע"ב)

י. וכולהו גליין לאינן דחמאן באורחא דאורייתא בארץ קשוט.

(זהר ח"ג דף ו' ע"א)

יא. לית לך מלה באורייתא דלא רשים ב"י שמא קדישא עילאה דסתים וגליא, בגיני כך סתימי דאורייתא קדישי עליונין ירתון לה ואתגלייא בשאר בני עלמא.

(זהר ח"ג דף ע"ב ע"א)

ב) גליא ורזין דאורייתא יחדיו יהיו תואמים

א. כמה חביבין אינן מילי דאורייתא, **דכל מלה ומלה דאורייתא אית ביה רזין עילאין קדישין**, והא אתמר דכד יהב קוב"ה אורייתא לישראל, כל גניזין עילאין כולהו יהב להו בה, וכולהו באורייתא, וכולהו אתיהיבו להו לישראל בשעתא דקבילו אורייתא בסיני.

(זהר ח"א דף קפ"ז ע"א)

ב. **בכל אינון מילין כו' רזין וסתרינן** כאספוקה דא דאיהי מליא מכולא.

(זהר ח"ב דף פ"ג ע"ב)

ג. לית לך מלה באורייתא דלאו אית ביה רזין עילאין
וקדישין וארחין לבני נשא לאתתקפא בהו.

(זהר ח"א דף ר"א ע"א)

ד. כלל הדברים כי גם בפשטים לא נמצא ידינו ורגלינו
בלתי סעד המקובלים, ואליהם נכרע אפים ויפתח לנו בכל
אלה העינים.

(ס' החינוך פ' תרומה)

ה. רבינו בחיי תלמיד הרמב"ן כותב על אלו שלא זכו
להכנס אל חצר הקודש הפנימית, שלא הבינו פנימיותו של
ענין, ולא לקחו מנהו רק נגלהו, וכתב שם על הרמב"ן, שהוא
הורה לנו את הדרך אשר נעלה בה, ובדרך אמת הנחנו, הוא
אשר הצדיקנו, וזיכנו ושהחיינו, מאשר לקחו אזני שמץ מנהו
והציצו רעיוני, פעם אבאר פעם ארמוז ויצא כברק מלפני, כי
ממחצב העליונה נחצב, לפני חשוכים בל יתייצב, לפני מלכים
ייתייצב, המה חכמי התורה אשר באו לפני ולפנים, רזי
עליונים צפונם, והשיגו בחדרי הכתוב סודות נשגבים.

(רבינו בחיי)

ו. מי שזיכהו ה' בחכמת האמת יודע מעלת פשטי התורה
ושכל דברי הש"ס בנוי על סודות התורה, כידוע ליודעי חן.

(שו"ת דברי חיים ח"ב יו"ד סי' מ"ז)

ז. בכל רזין סתימין כו' איהו בר נש שלים בעל תורה
ודאי מארי דביתא.

(זהר פ' משפטים, בסבא, דף צ"ט ע"ב)

ח. הא למדת שכל מי שאיננו לומד קבלה אינו בעל
תורה שלים.

(מקדש מלך לזהר פ' משפטים שם)

ט. קבלנו מרבנו הגדול ז"ל [הגר"א], שחלילה לומר שהסוד האמיתי יסתור הדין המוסכם להלכה פסוקה, רק שהאחרונים לא ירדו לעומק החכמה הזאת.
(עליית אליהו על הגר"א)

י. ודע כי עיקר כוונת הרשב"י ע"ה בחיבור הזוהר הי' לה להיות השכינה בגלות באפס שפע באין תומך ובאין עוזר לה, ורצה לעשות לה סמך ליחודה בבעלה יחוד גמור ע"י החיבור הזוהר כמה שהי' הוא וחבריו עוסקים בסודות התו' שזהו גורם ליחד קוב"ה ושכינתא ע"י הסוד שהוא סוד ר"ז בגימטריא או"ר, וגם ע"י החיבור ההוא יהי' ביטול הקליפות וקלות הגלות והשבתת הקטרוגים אשר החיצונים לוחטים בכל עת ובכל שעה נגד מדת הקדושה והשמות הק' הם בסוד השכינה ונגד בני ישראל הנתונים בגלות בין או"ה הנקרא חיוון בישין אריות ודובין וכו', והעוסק בתורה נקרא קלע וחרב ורומח, והם בחינת סודות כדי להצילם מרעתם ע"י חיבור זה כנזכר, וספר זה עתיד להתגלות בימי מלכא משיחא כדי ליתן סעדא לשכינתא. והנה כל אלו שיזכו אליו יזכו לגאולה כי עבודה זו המועטת בזמן הזה הוא יותר חשוב מכל אילי נביות שהי' בזמן שהי' ביהמ"ק קיים.

(חסד לאברהם מעין ראשון נהר כ"ד)

ועיין ג"כ לעיל פ"ד סעיף א' אות ד', מהקדמתו לסי' אור החמה.

ג) הדוחה חלק הנסתר של התורה, דוחה כולה, ונענש

כל התורה כולה חלק הנגלה והנסתר הכל אחדות אחד, והדוחה חלק הנסתר שאינו חפץ בה, דוחה כולה ונענש, כי הדוחה חלק מן האחדות כאילו דוחה כולו. ומכש"כ המלעיג על דברי חכמים העוסקים בחכמה זו להשפיע להשכינה, כמו שכתב בספר הקנה לו חכמו ישכילו זאת, כי הלומד כל

התורה כולה לא נקרא חכם רק למדן, כי אם הלומד כדי להשפיע למדה הנקראת זא"ת וכו'.

וזש"כ הניעור בלילה, היינו שהוא ניעור ועוסק רק בלבושי התורה בחלק הנגלה הנקרא לילה כידוע, ואינו חפץ באו"ר התורה, כי או"ר גי' ר"ז, היינו ברזי התורה וסודותיה, שזהו בחי' תורת ה' שנקרא יום, הרי זה דומה כאילו דוחה את האחדות כולו ומתחייב בנפשו, משא"כ אם תחפץ גם בחלק הנסתר שבתורה הגם שאי אפשר לו להשיגו, על זה נאמר כי אם בתורת ה' חפצו, וכמו שפ"י האלשיך, וכאילו השיג גם חלק זה שבתורה, כי התופס חלק מן האחדות כאילו תופס כולו כו'.

(תולדות יעקב יוסף פ' קדושים. וכ"כ בספרו כתונת פסים פ' קדושים)

ד) כשלומדים נגלה דתורה, אנו מדברים עם נשמת ופנימיות התורה

הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת, וצריך להבין, מהו הריבוי בתיבת כל דברי וגו'. אך שהשי"ת נתן לנו ללמוד הנגלה של התורה, וצריך שתדע למשל כשאתה מדבר עם אדם אחד, עם מי אתה מדבר, הלא עם נשמתו וחיותו, והראיה שבצאת נפשו כי מת ודאי לא תדבר עמו, כך כשאנו לומדים התורה הנגלית צריך שנדע שאנו מדברים עם הנשמות והחיות של הנגלה שהוא הנסתר דהיינו מהותו ית', כי הוא ית' נשמה לנשמות, והוא ית' החיות של כל העולמות כמאמר חז"ל (אבות פ"ג) הן הן גופי תורה של התורה שבכתב ושבע"פ, וכל המצות הנגלות הן המה הגוף של התורה, ומוכרח להיות בהן החיות והפנימיות, דהיינו הרזין דאורייתא שהוא מהותו ית' כנ"ל, וצריך לייחד הגוף עם הנשמה את כל דברי התורה

הזאת, דהיינו שצריך לייחד הגוף עם הנשמה שהם הרזין דאורייתא וכו'.

וכן במצוה צריכים אנחנו לעשות מעשה המצוה שהוא הנגלה, והנסתר דהיינו הסוד של המצוה היא הנשמה והחיות שלה שהוא מהותו ית', ולכן כשעושה בלא כוונה הוא כגוף בלא נשמה, כי **מעשה המצוה הוא הגוף, והכוונה שהוא הסוד הוא הנשמה והחיות של המצוה**, וצריך לייחד הגוף עם הנשמה, וזה נקרא יחוד קוב"ה ושכינתו, שמייחד המעשה שהוא הגוף עם הנשמה והחיות שהוא השי"ת ב"ה בעצמו ונעשה יחוד בכל העולמות כו'.

(מאור עינים להרה"ק רמ"נ מטשערנאבעל פ' בהעלותך)

ה) על ידי סוד התורה ידע להבחין בין איסור להיתר

א. מאן דמנע רזא דא דתרי תורות כאילו מהדר עלמא לתוהו ובוהו.

(תיקוני' תיקון י"ט - דף ל"ח ע"א)

ב. כל אלו הנרמזים הי' עפ"י הקבלה ורזין דאורייתא, וזהו עיקרה של תורה, ולפי **הסוד שהי' מקובל בידיעת התנאים והאמוראים כן חברו הב' תורות להדדי**, דאל"כ יכולין להפוך הכל.

(ספר הקנה, הובא באור ישראל להמגיד הקדוש מקאזניץ זלה"ה על התיקונים שם)

ג. יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים, הכא רזא לאתעסקא באורייתא דבעל פה, ולאפרשא בין אסור והיתר כו'.

(תיקוני' תיקון מ' - דף פ' ע"א)